

עת"א 19610/06/22 - חיים דמקינר נגד משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בחיפה

25 יולי 2022

עת"א 19610-06-22 דמקינר(אסיר) נ' משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר

בפני כב' הנשיא רון שפירא
העותר

חיים דמקינר
ע"י ב"כ עו"ד יגאל טרובמן (סנגוריה ציבורית)

נגד
המשיב

משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

העותר הגיש עתירת אסיר במסגרתה הוא מעלה טענות רבות, לרבות טענות לגבי תנאי החזקתו במאסר בתא עם אסירים מעשנים וללא טיפול רפואי מתאים (בענייני משקפי ראייה וטיפול שיניים). כן טוען הוא להתנכלויות מצד אסירים אחרים, איומים ומקרי תקיפה, בין היתר בשל סוג העבירות בגינן הוא מרצה מאסרו וכן בשל העובדה שזהו מאסרו הראשון בהיותו כבן 59 ואינו מורגל באורחות החיים ובדפוסי ההתנהגות בין כתלי הכלא.

העותר, שפוט פלילי, המרצה עונש מאסר של 8.5 שנים החל מיום מעצרו, 28.01.2019, בגין עבירות מחשב, פגיעה בפרטיות, התחזות כאחר, גרם מעשה אינוס בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים בהסכמה שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה, ניסיון לגרם מעשה סדום בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים בהסכמה שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה, גרם מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים בהסכמה שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה, שימוש בגופו של קטין לעשיית פרסום תועבה, הטרדה מינית, קבלת דבר במרמה ועוד. זהו מאסרו הראשון. עבריו מין ומסווג לקטגוריה א'. מוגדר טעון הגנה ב'.

יצוין כי העותר הגיש עתירות קודמות במסגרתן הלין נגד החלטת המשיב שלא להעבירו לבית סוהר אחר לאגף טעוני פיקוח או לאגף הפרדה עקב טענותיו לאיומים והתעמרות בו בבית הסוהר ובאגף בו הוא נתון. כן הוגשה עתירה נגד הימנעות שלטונות שב"ס לפעול לאיתור ואיסוף ציודו האישי והחיוני לשהייתו בבית הסוהר, אשר נגנב ממנו לטענתו על ידי אסירים אחרים. כן הופנתה עתירה קודמת נגד הימנעות שלטונות שב"ס מלפעול להעברתו לאגף נקי מעישון (עת"א 35102-02-22 + עת"א 64583-02-22). עתירות אלה נדחו על ידי בימ"ש זה (פסק דין מיום 22.03.22), בכפוף להצהרות המשיב כי יפעל לבחינת טענות העותר לגבי הציוד שנלקח ממנו ולגבי שילובו בתא נקי מעישון.

במסגרת העתירה הנוכחית העותר טוען כי הינו חולני וסובל ממחלת סוכרת קשה אשר פוגעת בתפקודו והוא סובל קשות מעשן הסיגריות עד כדי תחושת מחנק בלתי נסבלת. נטען כי לאחר פסק דין בעתירה קודמת הוקצה בבית הסוהר תא שהוגדר כתא ללא עישון אולם זמן קצר לאחר מכן הועברו לאותו התא אסירים שמעשנים בתוך התא. כן נטען כי המשיב נמנע מלאסוף את חפציו האישיים של העותר כאשר העביר אותו לאגף הפרדה והחפצים נגנבו. מדובר בחפצים בסיסיים שהעותר זקוק להם ולמרות האמור בפסק הדין בעתירה קודמת ופניות של העותר לא זכה למענה לגבי איסוף החפצים. עוד נטען כי העותר מוכר כאסיר נזקק וזכאי לקבלת מענק חודשי של ₪ 110 המועבר לחשבון הקנטינה על שמו, אך בחודשים האחרונים נאמר לו כי מענק זה מוקפא בשל קיומו של צו עיקול על חשבוננו ולשם שחרור הכספים הוא נדרש להליך ממושך ומסורבל של מילוי טפסים והחתמת גורמים בבית הסוהר, כאשר עד לשחרור הכספים אין באפשרותו לרכוש מוצרי יסוד. נטען כי מדובר במענק מוגן במלואו מפני עיקול ולכן אין יסוד לטענה כי המענק מוקפא בשל צו עיקול. העותר טוען כי המשקפיים הישנים שברשותו אינם מותאמים ללקות הראיה ממנה הוא סובל כעת וכי הוא סובל ממצב דנטאלי רעוע מאוד, אך למרות פניותיו אינו מקבל את הטיפולים להם הוא זקוק, זאת בניגוד לאמור בפקודת בתי הסוהר ונוהל שב"ס. עוד נטען כי נמנעת מהעותר האפשרות לעתור לביהמ"ש כאשר נפגעות זכויותיו וכי הוא פנה בבקשה לזמן חוקר משטרה לצורך גביית עדות לאחר שנפל קורבן למעשי אלימות קשים, אך אינו מקבל סיוע מגורמי שב"ס. נטען כי העותר נתון להתעמרות קשה מצד אסירים אחרים וחרף הגדרתו כאסיר טעון הגנה גורמי בית הסוהר כושלים בהגנה על ביטחונו ושלומו.

המשיב טוען כי יש לדחות את העתירה על הסף, שכן אין מדובר בעתירה המופנית כנגד החלטה מנהלית אלא בתלונה במספר נושאים שבבסיסם סוגיית תנאי המחיה בכלא. נטען כי נושאים אלה דורשים התייחסות מגורמים שונים וספק אם מקומם להתברר במסגרת עתירת אסיר. נטען כי על העותר להגיש עתירה נפרדת לכל נושא וסעד מבוקש וכי לכל סעד נדרשת התייחסות של גורם שונה. כן נטען כי יש לדחות את העתירה על הסף בשל חוסר ניקיון כפיים, שכן העותר לא ציין בעתירה אודות קיומו של הליך נוסף המתנהל בפני היחידה לתלונות הציבור (תלונות אסירים ועצורים) במשרד לביטחון פנים, במסגרתו הלין העותר על מרבית הנושאים בהם עוסקת עתירה זו. נטען כי מכיוון שתלונותיו של העותר מתבררות בימים אלה בהליך מקביל נוסף על ידי גופי הביקורת במשרד לבט"פ, לא מוצה ההליך המנהלי ודינה של העתירה להימחק על הסף. נטען כי בקשתו של העותר לרכישת משקפי ראייה טופלה ומשקפי ראייה שהוזמנו לעותר אף נמסרו לידי. נטען כי כל בקשותיו של העותר מבוררות בימים אלה וכי העותר אף פנה לגוף הביקורת שבדק את הטענות. נטען כי הברור לא עורך זמן רב ומן הראוי להמתין לבירור שנעשה בימים אלה. נטען כי הציוד של העותר הוחזר לו ואם יש דברים שלא הוחזרו הוא יכול להגיש תביעה קטנה או להגיש תלונה, אך שב"ס לא יכול להחליט אם הציוד שלו או של אסיר אחר שטוען לכך. גם כאשר לאסירים שמעשנים ניתן לפנות להנהלה להגיש תלונה. לעניין טענות לאלימות שב"ס העביר תלונה למשטרה וזה אמור להיות בטיפול. נטען כי העותר מקבל מענק נזקק ואם יש עיקולים הוא מוזמן לפנות למרכז לגביית קנסות ולברר מדוע יש עיקול בחשבון. לגבי טיפול שיניים שב"ס מממן רכישה של תותבות אך במידה ומדובר בכתרים זה על חשבון העותר.

העותר טוען במענה לטענות המשיב כי אין מדובר בסעדים בתחומים שונים שלכל סעד נדרשת התייחסות של גורם שונה. נטען כי כלל הנושאים המועלים בעתירה נוגעים לגורמי הפיקוד בבית סוהר דמון שבו שוהה העותר ובמסגרת שלב מיצוי ההליכים שאליו נדרש ב"כ העותר התקבלה התייחסות של אותו גורם (ק. אסירים בבית סוהר דמון) לכלל הסוגיות שהועלו בעתירה. לכן אין תכלית לפיצול נושאי העתירה להליכים נפרדים. נטען כי יש לדחות גם את הטענה למחיקת העתירה בשל חוסר ניקיון כפיים. כן נטען כי מדובר בנושאים שאסיר רשאי להגיש בגינם עתירה הנוגעת לתנאי מאסרו.

נטען כי העותר פנה לגורמים המתאימים ברמת בית הסוהר ומשהנושאים לא באו על פתרונם פנה בעתירה ובכך עמד בדרישת מיצוי ההליכים. נטען כי דבר פנייתו של העותר ליחידה לתלונות הציבור לא היה בידיעתו של ב"כ העותר עובר להגשת העתירה המתקנת, אך ספק אם פנייתו לרשות אחרת שאינה שב"ס הינה בעלת רלוונטיות לעתירה ואין באי ציון פרט זה הימנעות ממסירת עובדות הנוגעות לעתירה או אי הצגת מלוא הנתונים. נטען כי אין בפניה ליחידה לתלונות אסירים כדי להשליך על ההכרעה בעתירה.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה, זאת בכפוף להערות שיפורטו להלן לגבי כל אחת מתלונותיו של העותר.

העותר למעשה לא הגיש עתירה נגד החלטה כלשהי שהתקבלה על ידי המשיב אלא עתירה כללית בעניין תנאי החזקתו. כמו כן, העותר פנה באותם נושאים גם לגוף האחראי על תלונות אסירים ותלונותיו נמצאות בהליך בדיקה ובירור שטרם הושלם. על כן, רק מטעם זה היה מקום לדחות את העתירה על הסף בשל אי מיצוי ההליכים בטרם פניה לביהמ"ש. עם זאת, אתיחס להלן לכל תלונותיו לגופן.

בכל הנוגע לתלונותיו של העותר בדבר אסירים מעשנים שמוחזקים עמו באותו תא - בימ"ש זה כבר התייחס לכך בעתירתו הקודמת של העותר. על המשיב לבדוק תלונות העותר בנוגע לאסירים מעשנים שמוחזקים עמו בתא ולוודא שהעותר יוחזק בתא ללא מעשנים באופן שלא יפגע בבריאותו, זאת בכפוף למגבלות הכליאה המצויות במערכת בתי הכלא. בכפוף לכך, העתירה נדחת שכן המשיב כבר הבהיר כי נושא זה מטופל על ידו בכפוף למגבלות הקיימות וכי אם ישנם אסירים שמעשנים בתא, על העותר להתלונן על כך והנושא יטופל.

באשר לטענותיו של העותר בדבר הציוד שנלקח על ידי אסירים אחרים עולה מטענות המשיב כי טענותיו של העותר נבדקו על ידי המשיב והציוד שנמצא הוחזר לעותר. לטענת המשיב, לא ניתן לפעול מעבר למה שנעשה מכיוון שמדובר בוויכוח בין אסירים כאשר כל אחד מהם טוען שהציוד שייך לו והדרך פתוחה בפני העותר להגיש תביעה מתאימה בעניין זה לבית המשפט המוסמך. מאחר שמדובר בטענות שנבדקו על ידי המשיב וככל הנראה לא ניתן לעשות דבר מעבר למה שכבר נעשה, העתירה בעניין זה נדחת.

באשר לקצבה המועברת לעותר אשר ככל הנראה הוטל עליה עיקול, על העותר לפנות למרכז לגביית קנסות, כפי שצוין המשיב, ולברר מדוע הוטל עיקול. מדובר בנושא שאינו נמצא בשליטתו של המשיב ככל הנראה ועל כן גם בנושא זה העתירה נדחת.

באשר למשקפיים מתאימות - על פי תגובת המשיב כבר סופקו לעותר המשקפיים שביקש ועל כן העתירה בעניין זה ככל הנראה מתייתרת. באשר לטיפול השיניים הנוגע להלבשת כתרים תשובת המשיב היא כי המשיב מממן תותבות אך לא כתרים ובעניין זה מדובר בטיפול שצריך להיות במימון העותר. בכל מקרה, על המשיב לדאוג לבדיקה של העותר על ידי רופא שיניים אשר יקבע מהו הטיפול שלו נזקק העותר והאם ניתן להעניק לו את הטיפול במסגרת שב"ס. בכפוף לאמור

לעיל, העתירה נדחית גם בעניין זה.

באשר לטענות העותר בדבר אי מתן אפשרות להגיש תלונות ועתירות - נראה כי העותר עומד על זכויותיו ומצליח להגיש תלונות ועתירות, אך בכל מקרה ברור כי על המשיב לאפשר לעותר למצות זכויותיו על פי דין ועל פי הנהלים. עם זאת נבהיר עניין זה: כאשר מוגשת עתירה עליה להיות ממוקדת בעניין אחד. כל עתירה צריכה להתמקד בנושא אחד וכנגד כל עתירה יש גם לשלם אגרה. במקרה הנוכחי, ורק מהטעם שהעתירה הובאה בפני ערב פגרה, וכדי לא לדחות את הטיפול בענייניו של העותר דנתי בעתירה אחת שעוסקת בנושאים רבים ושונים. לעתיד עתירה מסוג זה תימחק ותינתן הוראה לאסיר לעגיש עתירה נפרדת בכל עניין ולשלם אגרות בהתאם.

בכל הנוגע לטענות העותר כי הוא נתון לפגיעה מצד אסירים אחרים - ברור כי על המשיב האחריות לדאוג לשלומם ולביטחונם של העותר. בעתירה קודמת שהגיש העותר בימ"ש זה כבר בחן את הנושא ומצא כי הנושא מטופל על ידי המשיב ולא נפל פגם בהתנהלותו. גם כעת לא הוגשו כל ראיות התומכות בטענות העותר כי מתנכלים לו ופוגעים בו והעותר לא ביסס טענותיו בעניין זה, אך חזקה על המשיב, האחראי על ביטחון האסירים, שלא יחזיק את העותר במקום המסכן את שלומם על ידי אסירים אחרים. המשיב אף ציין כי התלונות הועברו למשטרה והן מטופלות. בכפוף לאמור, העתירה נדחית גם לעניין זה.

אשר על כן, בסיכומי דבר, בכפוף לאמור לעיל, הנני דוחה את העתירה, שכן לא מצאתי כי תלונותיו של העותר אינן מטופלות על המשיב או כי נפל פגם המצדיק התערבות בהתנהלות המשיב.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ו תמוז תשפ"ב, 25 יולי
2022, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא